

ORTAÖĞRETİM DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

9

**ETKİNLİKLERLE
ÖĞRENİYORUM**

4. ÜNİTE

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 9

4. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

1.
ETKİNLİK

Ünite	Gençlik ve Değerler
Kazanım	<ul style="list-style-type: none">– Değerlerin oluşumuna etki eden unsurları analiz eder.– Gençlerin kişilik gelişiminde dinî ve ahlaki değerler ile örf ve âdetlerin yerini tartışır.– Temel değerleri ayet ve hadislerle ilişkilendirir.
Etkinlik Adı	Doğru - Yanlış

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına D, yanlış olanların başına Y harfi yazınız.

- Maddi değerler, bir toplumun kültürel, tarihî ve bilimsel ürünlerini; manevi değerler ise geleneklerini, inançlarını duygu, düşünce ve davranışlarını içerir.
- İnsani değerlerin ve toplumda birlik beraberliğin oluşmasında etkisi en az olan unsur dindir.
- Değerler ahlaki açıdan iyi ve kötü, sanatsal açıdan güzel ve çirkin, dinî açıdan helal ve haram kavramlarıyla tanımlanır.
- İnsanlar, doğup büyüdükları toplumun dinî, ahlaki ve kültürel değerlerinden etkilenir ve kişilikleri buna göre şekillenir.
- Örf ve âdetler bir toplumun duygu, düşünce ve davranışlarını belirleyen yazılı kural ve uygulamalardır.
- Ad koyma, sünnet, mevlit, cenaze, nişan ve evlilik merasimleri ile bayram, taziye ve hasta ziyaretleri gibi uygulamalar kaynağını yasalardan almaktadır.
- İslam dini anne babaya çocuklarına ahlaki değerleri kazandırma sorumluluğu yüklemiş ve Hz. Peygamber de şöyle buyurmuştur: "Hiçbir baba, evladına güzel terbiyeden daha üstün bir hediye vermemiştir." (Tirmizî, Birr, 33.)
- Adalet, iffet, şecaat ve hikmet bütün ahlak anlayışlarında temel erdemler olarak kabul edilmekle birlikte en olgun içeriğine Kur'an ve hadislerle ulaşmış, Müslüman toplumlarda en önemli değerler hâline gelmiştir.
- İffet öfke kuvvetinin, şecaat ise arzu (şehvet) kuvvetinin dengelenip kontrol edilmesiyle ortaya çıkar.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 9

4. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

2. ETKİNLİK

Ünite	Gençlik ve Değerler
Kazanım	– Değerlerin oluşumuna etki eden unsurları analiz eder. – Gençlerin kişilik gelişiminde dinî ve ahlaki değerler ile örf ve âdetlerin yerini tartışır.
Etkinlik Adı	Boşluk Doldurma

Aşağıdaki kelimelerden, tanımlara uygun olanlarını boşluklara yerleştiriniz.

A

Bir milletin sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel alanlardaki maddi ve manevi öğelerin bütününe ----- denir.

B

İnsanın, iyi veya kötü olarak vasıflandırılan manevi nitelikleri, huyları ve bunların etkisiyle ortaya koyduğu iradeli davranışlarının bütününe ----- denir.

C

Akıl sahiplerini kendi istek ve hür iradeleri ile hayırlı olan şeylere sevk eden ilahi emirler bütününe ----- denir.

D

----- ; bir toplumda uygulanagelen ve nesilden nesile aktarım yoluyla devredilen değer ve davranışlardır. ----- ise bir önceki nesilden görüldüğü şekliyle tekrarlanan toplumsal alışkanlıklardır.

E

----- , bir karakter özelliği olarak dengeli olmak ve aşırıktan uzaklaşıp her şeye hakkını verme erdemini ifade eder.

F

----- , bilgelik, derin anlayış sahibi olma, dinin inceliklerini bilme ve en doğru hükme varabilme erdemini ifade eder.

G

----- , haramdan uzak durma, kötü söz ve işlerden kaçınma, namusunu, şerefini ve haysiyetini koruma yanında nefsin aşırı istekleri karşısında ölçülü davranma erdemini ifade eder.

H

----- , yiğit olma, insanların haklarını, canlarını, mallarını, namuslarını, vatanlarını ve dinlerini korumak için cesur davranması erdemini ifade eder.

Ünite	Gençlik ve Değerler
Kazanım	– Temel değerleri ayet ve hadislerle ilişkilendirir.
Etkinlik Adı	Eşleştirme

Aşağıdaki ayet ve hadisleri ilgili oldukları kavramlarla eşleştiriniz.

..... DİN

1. "Derken, evinde bulunduğu kadın onun nefsinden muradını almak istedi, kapıları kapatıp "Haydi gelsene" dedi. Yusuf "Allah korusun," dedi. "Kocan benim efendimdir; o bana çok iyi bakıyor. Zalimler ise iflâh olmazlar."
(Yusuf suresi, 23. ayet.)

..... HİKMET

2. "Hayır! Rabbine and olsun ki, onlar aralarında başgösteren meseleler için senin hükmüne başvurup, sonra da senin vermiş olduğun hükme, gönüllerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar."
(Nisa suresi, 65. ayet.)

..... İFFET

3. "Ve nefse ve onu düzenleyene, kötülüğünü de, iyiliğini de ona ilham edene and olsun ki; Nefsini arındıran kurtulmuştur. Onu günaha gömen de hüsrana düşmüştür."
(Şems suresi, 7-10. ayetler.)

..... ŞECAAT

4. "Andolsun ki biz, Lokman'a "Allah'a şükret!" diye bilgelik verdik. Kim şükrederse kendi iyiliğine eder. Kim de nankörlük ederse, şüphesiz ki Allah, hiçbir şeye muhtaç değildir, daima övülmeye layıktır. Hani bir zaman Lokman, oğluna öğüt vererek demişti ki: "Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma, çünkü Allah'a ortak koşmak (şirk), elbette büyük bir zulümdür."
(Lokman suresi, 12-13. ayetler.)

..... ADALET

5. "Allah Nuh'a buyurduğu şeyleri size de din olarak buyurmuştur. Sana vahyettik; İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya da buyurduk ki: "Dine bağlı kalın, onda ayrılığa düşmeyin." Ortak koşanları çağırdığın şey onların gözünde büyümektedir. Allah dilediğini kendine seçer, kendisine yöneleni de doğru yola erdirtir."
(Şura suresi, 13. ayet.)

..... AHLAK

6. "Ey Peygamber! Müminleri savaşa teşvik et. Sizden yirmi sabırlı kişi olsa, iki yüz kişiye üstün gelir. Sizden yüz kişi de kâfirlerden bin kişiye üstün gelir; çünkü onlar anlayıştan yoksun bir gürühtür. Şimdi ise Allah sizde bir zaaf bulunduğunu bildiği için, yükünüzü hafifletti. Bu durumda, sizden sabreden yüz kişi olursa, iki yüz kişiye üstün gelir. Sizden bin kişi de Allah'ın izniyle iki bin kişiyi mağlûp eder. Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir."
(Enfal suresi, 65-66. ayetler.)

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 9

4. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

4. ETKİNLİK

Ünite	Gençlik ve Değerler
Kazanım	– Değerlerin oluşumuna etki eden unsurları analiz eder. – Gençlerin kişilik gelişiminde dinî ve ahlaki değerler ile örf ve âdetlerin yerini tartışır.
Etkinlik Adı	Bulmaca

Soldan Sağa

1. Bir topluma ait olan bina, giysi, araç-ge-reç gibi değerlerin tümü.
2. Emin, Hz. Muhammed'in (s.a.v) lakabı.
3. Bilgelik, incelikli anlayış.
4. Erdem, güzel ahlaki özellikler.
5. (Tersten) Şecaat

Yukarıdan Aşağıya

6. Namusunu korumak, haramdan kaçınmak
7. (Tersten) Bir topluma ait olan inanç, duygu, düşünce ve gelenek gibi değerlerin tümü.
8. Haksızlıktan uzak ve dengeli olmak.
9. Cömertlik ve üstünlük.
10. Nesilden nesile aktarılan değer ve davranışlar.

7. 8.

1. 10.

2. 6.

3. 9.

4.

5.

Ünite	Gençlik ve Değerler
Kazanım	– İsrâ suresi 23-29. ayetlerde verilen mesajları değerlendirir.
Etkinlik Adı	Listeleme

“Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi, anne babanıza da iyi davranmanızı kesin bir şekilde emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa kendilerine ‘öf!’ bile deme, onları azarlama, ikisine de güzel söz söyle. Onlara merhametle ve alçak gönüllülikle kol kanat ger. ‘Rabbim! Onlar nasıl küçükken beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster.’ diyerek dua et. Kalplerinizdekini en iyi bilen Rabbinizdir. Eğer iyi olursanız bilirsiniz ki Allah kendisine yönelenleri bağışlayıcıdır. Akrabaya, yoksula ve yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere de saçıp savurma! Çünkü savurganlar şeytanların dostlarıdır. Şeytan da Rabbine karşı çok nankördür. Eğer Rabbinden gelmesini umduğun bir rahmet için onların yüzlerine bakamıyorsan hiç olmazsa kendilerine gönül alıcı bir söz söyle. Eli sıkı olma, ölçsüzce eli açık da olma, sonra kınanacak, kendi kendine hayıflanacak duruma düşersin!”

(İsrâ suresi, 23-29. ayetler.)

Bu ayetlerde bahsi geçen ahlaki değerleri aşağıda listeleyiniz.

A blue spiral notebook with a white page and a red pencil. The page has a list of seven empty checkboxes with horizontal lines next to them for writing.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 9

4. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

1. Değerlerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Bireyde değerlerin oluşumu okulda aldığı eğitimle başlar.
- B) Her toplumun kendine özgü değer algısı vardır.
- C) Birey, doğup büyüdüğü toplumun değerlerinden etkilenir.
- D) Değerlerin oluşumunda etkili olan unsurların başında din gelir.
- E) Aldığı eğitim, yaşadığı sosyal çevre ve ekonomik şartlar kişinin değer anlayışını etkiler.

2. Değer, bir milletin sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel alanlardaki maddi ve manevi öğelerin bütünüdür. Maddi değerler, bir toplumun kültürel, tarihî ve bilimsel ürünlerini içerir. Manevi değerler ise bir toplumun gelenek, örf ve adetleri, inançları, duygu, düşünce ve davranışlarıdır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisinde maddi ve manevi değer unsurları bir arada yer almaz?

- A) Eyüp Sultan Türbesi'nde dua etmek
- B) Ramazan umresinde Kâbe'yi tavaf etmek
- C) Süleymaniye Camii'nde cuma namazı kılmak
- D) Topkapı Sarayı'nda kutsal emanetleri gezmek
- E) Bayramda akraba ve dostları evinde ziyaret etmek

3. Hz. Muhammed (s.a.v.), Cahiliye Dönemi'nde yaygın olan pek çok anlayışı değiştirmiştir. Bunlardan biri de önemli toplumsal vazifelerde daima soylu, zengin ve yaşlı kişilerin görevlendirilmesine öncelik verilmesiydi. Hz. Peygamber ise bu konuda liyakat ve emanet ölçü almış; bu özellikleri taşıyan gençleri yaşına ve toplumdaki konumuna bakmadan önemli vazifelerde görevlendirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu paragrafta vurgulanan hususa verilebilecek bir örnek değildir?

- A) Muaz b. Cebel'i genç yaşta Yemen'e vali olarak göndermesi
- B) Hz. Zeyd'in oğlu Üsame'yi Suriye'ye gönderilecek orduya komutan atması
- C) Hicret ederken müşrikleri yanıltmak için yatağına Hz. Ali'nin yatmasını istemesi
- D) Vahiy kâtipliği ve yabancı dillerden tercüme yapması için Zeyd b. Sabit'i görevlendirmesi
- E) Medinelilere İslam'ı öğretmek için Musab b. Umeyr'i öğretmen olarak yollaması

4. Din, ahlak, örf, adet, gelenek ve hukuk; toplum düzenini sağlamada belirleyici olan unsurlardır. Özellikle din, ortaya koyduğu ölçülerle insanlar arası ilişkileri düzenleyerek bireyin ve toplumun değer yargılarını da şekillendirir. Dürüstlük, sorumluluk, adalet gibi ahlaki değerleri öğütleyerek insanı iyiliğe yöneltir. Dolayısıyla din, bir toplumun kültürünün oluşmasına etki eden, toplumsal kabulleri, alışkanlıkları, ahlaki ve değerleri belirleyen öğelerin başında gelir.

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslam dininin en vazgeçilmez özelliği ahlaktır.
- B) Allah katında hak din İslam'dır.
- C) Değerlerin oluşumunda dinin yeri ve önemi büyüktür.
- D) Dinsizlik toplumları felakete sürükler.
- E) Ahlaksızlık din düşmanlığının en temel nedenidir.

5. Aşağıdakilerden hangisi birlik ve beraberlik duygularının gelişimiyle ilgili bir örnek değildir?

- A) İnfak ve sadaka sayesinde zengin ve fakirler birbirine yakınlaşır.
- B) Namaz, Müslümanların camilerde buluşmalarını sağlar.
- C) Bayramlardaki akraba ziyaretleri toplumsal ilişkileri kuvvetlendirir.
- D) Ramazan ayının manevi ortamı kişiye huzur ve esenlik verir.
- E) Sunnet merasimleri dost ve akrabanın bir araya gelmesine vesile olur.

6. Aşağıdakilerden hangisi örf ve adetlere dinin etkisiyle ilgili bir örnek değildir?

- A) Çocuklara sahabe isimleri vermek
- B) Düğünden önce kına gecesi yapmak
- C) Cuma namazından önce sala okumak
- D) Allah'ın (c.c.) emri ve peygamberin kavli ile kız istemek
- E) Yeni doğan çocukların kulaklarına ezan ve kamet okumak

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 9

4. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

“Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi, anne babanıza da iyi davranmanızı kesin bir şekilde emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa kendilerine ‘öf!’ bile deme, onları azarlama, ikisine de güzel söz söyle. Onlara merhametle ve alçak gönüllülükle kol kanat ger. ‘Rabbim! Onlar nasıl küçükken beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster.’ diyerek dua et. Kalplerinizdeki en iyi bilen Rabbinizdir. Eğer iyi olursanız bilesiniz ki Allah kendisine yönelenleri bağışlayıcıdır. Akrabaya, yoksula ve yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere de saçıp savurma! Çünkü savurganlar şeytanların dostlarıdır. Şeytan da Rabbine karşı çok nankördür. Eğer Rabbinden gelmesini umduğun bir rahmet için onların yüzlerine bakamıyorsan hiç olmazsa kendilerine gönül alıcı bir söz söyle. Eli sıkı olma, ölçüsüzce eli açık da olma, sonra kınanacak, kendi kendine hayıflanacak duruma düşersin!” (İsrâ suresi, 23-29. ayetler.)

7 ve 8. soruları meali verilen İsrâ suresi, 23-29. ayetlere göre cevaplayınız.

7. Bu ayetlerden hareketle müminlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Anne babasına iyilik yapmalı ve onlar için Allah’a (c.c.) dua etmelidir.
- B) Allah’ın (c.c.) yaptıklarını bildiğini idrak ederek hatalarından vazgeçmelidir.
- C) Yakın çevrelerinden başlayarak muhtaç olanlara karşı yardımsever olmalıdır.
- D) İnsanlar arasındaki anlaşmazlıklarda adaletle hükmetmeli ve haksızlığa sapmamalıdır.
- E) Harcamalarında ölçülü olmalı, ihtiyaçlarını karşılamada ve yardımda dengeli davranmalıdır.

8. Bu ayetlerde aşağıdaki temel değerlerden hangisine değinilmektedir?

- A) İffet
- B) Şecaat
- C) Hikmet
- D) Çalışkanlık
- E) Merhamet

9. Aşağıdaki ayet ve hadislerden hangisinde ahlaki bir değer doğrudan teşvik edilmemektedir?

- A) “Her doğan fitrat üzerine doğar; sonra anası ile babası onu ya Yahudi ya Nasrani yahut Mecusi yaparlar.” (Buhârî, Cenâiz, 92.)
- B) “Kim Allah’a ve ahiret gününe inanıyorsa, misafirine ikramda bulunsun. Kim Allah’a ve ahiret gününe inanıyorsa, akraba ile irtibatını sürdürsün...” (Buhârî, Edeb, 85.)
- C) “...Evlere girdiğiniz zaman birbirinize, Allah katından mübarek ve hoş bir esenlik dileği olarak selam verin...” (Nûr suresi, 61. ayet.)
- D) “Şüphesiz Allah, adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder; çirkin işleri, kötülüğü ve taşkınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt verir.” (Nahl suresi, 90. ayet.)
- E) “Ey iman edenler! Allah’tan korkun ve doğrularla beraber olun.” (Tevbe suresi, 119. ayet.)

10. Adalet, hikmet, iffet ve şecaat bütün ahlak anlayışlarında temel erdemler olarak kabul edilmektedir. Ancak bu temel erdemler en kapsamlı içeriğine Kur’an-ı Kerim ve hadislerle ulaşmış, Müslüman toplumlarda en önemli değerler hâline gelmiştir. Bir şeyi nasılsa öylece bilme anlamına gelen hikmet, düşünme gücünün bir erdemidir. Şecaat, öfke kuvvetinin dengelenmesiyle ortaya çıkar. İffet, arzu (şehvet) kuvvetinin kontrol edilmesiyle elde edilir. Adalet ise her üç gücün dengeli bir şekilde insanda bulunması ile sağlanır.

Buna göre aşağıdaki ayetlerden hangisi hikmet, şecaat, iffet ve adalet erdemlerinden biriyle doğrudan ilgili değildir?

- A) “Zulmedenlere meyletmeyin. Yoksa size de ateş dokunur. Sizin Allah’tan başka dostunuz yoktur. Sonra size yardım da edilmez.” (Hûd suresi, 113. ayet.)
- B) “Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi, anne babanıza da iyi davranmanızı kesin bir şekilde emretti...” (İsrâ suresi, 23. ayet.)
- C) “Onlar öyle kimselerdir ki halk kendilerine, ‘İnsanlar size karşı ordu toplamışlar, onlardan korkun.’ dediklerinde bu söz onların imanını artırdı ve ‘Allah bize yeter, O ne güzel vekildir!’ dediler.” (Âl-i İmrân suresi, 173. ayet.)
- D) “Zinaya yaklaşmayın çünkü o pek çirkin bir şeydir ve çok kötü bir yoldur.” (İsrâ suresi, 32. ayet.)
- E) “(Resûlüm!) Sen, Rabbinin yoluna bilgelik ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel şekilde tartış! Rabbin, kendi yolundan sapanları en iyi bilendir ve O, hidayete erenleri de çok iyi bilir.” (Nahl suresi, 125. ayet.)

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 9

4. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

11.

DEĞERLER	
MADDİ DEĞERLER	MANEVİ DEĞERLER
Kültürel Ürünler	Gelenekler
Tarihi Ürünler	Örf ve Âdetler
Bilimsel Ürünler	İnançlar, Duygu, Düşünce ve Davranışlar

Bu tablodan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Değerlerin manevi yönü yanında maddi boyutu da vardır.
- B) Teknolojik buluş ve icatlar toplumların maddi değerlerindedir.
- C) İlerlemek isteyen bir toplum maddi değerlere daha çok önem vermelidir.
- D) Bir toplumun inançları, örf ve âdetleri o toplumun manevi değerleri arasında yer alır.
- E) Süleymaniye Camii mimari bir eser olarak maddi, dinî bir yapı olarak manevi değer taşımaktadır.

12. Gençlerin kişilik gelişiminde ailenin yanında çevrenin etkisi de önemlidir. Gençlik döneminde eğitim kurumları, iletişim araçları, arkadaşlık ilişkileri değerlerin kazanılması açısından belirleyici bir role sahiptir. Toplumların geleceği olan gençlerin iyi yetiştirilmesi eğitim kurumlarının temel görevidir. Teknolojinin gelişmesiyle iletişim araçları çeşitlenerek yaygınlaşmıştır. Bu araçların bilinçli kullanılması gerekir. Aksi hâlde kişilik gelişimi açısından olumsuz sonuçlarla karşılaşılabilir. Son zamanlarda çokça gündeme gelen teknoloji bağımlılığı ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Gençlerin değerleri kazanmasında arkadaş çevresi önemlidir.
- B) İletişim araçları değer aktarımı konusunda önemli bir role sahiptir.
- C) Teknoloji bağımlılığı günümüzde yaşanan sorunlardan biridir.
- D) Teknoloji kullanımı konusunda toplumu bilinçlendirmek gerekir.
- E) Kişilik gelişiminde ve değerlerin kazanılmasında en etkili kurum okuldur.

13. Dinî ilkeleri benimseyen bir kişi; adalet, akrabaya yardım etmek, misafire ikramda bulunmak, dürüstlük ve yardımseverlik gibi değerlere hayatında yer verir. Bu yönüyle din, kişinin düşünce dünyasına ve pratik hayatına anlam ve değer katar. Din; dürüstlük, sorumluluk, adalet gibi ahlaki değerleri öğütleyerek insanı iyiliğe yöneltir. Dolayısıyla iyi insanın sahip olduğu değerlerde dinin etkisi açıkça görülür.

Bu parçadan hareketle;

- I. İnsanın sahip olduğu değerleri benimsemesinde dinin etkisi vardır.
- II. Din insanın düşünce ve davranışlarına anlam ve değer katar.
- III. Dinî ilkeleri benimseyen bir kimsenin değerlere ihtiyacı kalmaz.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

14. Her toplumun tarihî sürecine ve kültürel özelliklerine bağlı olarak oluşan kendine özgü değerleri mevcuttur. Bu değerlerden bazıları toplumu temelden şekillendirmesi ve diğerlerini de etkilemesi bakımından temel değerler olarak kabul edilir. Bu temel değerler insanlık tarihi boyunca bütün toplumlarda belirleyici olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İslam ahlakçılarının benimsediği temel değerlerden biri değildir?

- A) İffet
- B) İsmet
- C) Adalet
- D) Hikmet
- E) Şecaat

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 9

4. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

15. Sünnet ve evlilik merasimleri dinin etkisiyle kültürümüze yerleşmiş olan uygulamalardır. Kültürümüzde bu merasimler eş, dost ve akrabaların davet edildiği, davet sahibinin gelenlere ikramda bulunduğu bir şölen havasında düzenlenir. Kültürümüzdeki bir diğer güzel uygulama ise yeni doğan çocuğa ad koyma merasimidir. Ülkemizde en çok kullanılan adlar arasında Hz. Peygamber ve onun soyundan gelen kimselerin isimleri yer almaktadır. Bunun yanı sıra sahabe isimleri de sıkça kullanılmaktadır. İnsanın doğumunda kulağına okunan ezandan cenazesinde okunan salâya kadar hayatı boyunca yaşadığı pek çok olayda dinin kültüre olan etkilerini görmek mümkündür.

Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürümüzde Dinin İzleri
- B) Sünnetin Dindeki Yeri
- C) Güzel İsim Koymanın Önemi
- D) Çocuk Yetiştirmenin Sırları
- E) Kültürel Mirası Korumanın Yolları

16. I. Yerindelik, isabet etmek ve uygunluk anlamlarına gelir. İnsanın Allah'ı (c.c.) gereği gibi bilmesi ve kişiyi cahilce davranışlar yapmaktan alıkoyması sebebiyle bilgelik olarak da ifade edilmiştir.

II. Doğruluk, eşitlik, denklik, denge, gerçeğe uygun hükmetme, doğru yolu izleme, dürüstlük, tarafsızlık gibi anlamlara gelir ve sosyal yapıyı şekillendiren temel değerlerdendir.

III. Yiğitlik, kahramanlık, cesaret gibi anlamlara gelmektedir. İslam dini, Müslümanların canlarını, mallarını, namuslarını, vatanlarını ve dinlerini korumak için cesur davranmalarını ister.

IV. Haramdan uzak durma, kötü söz ve işlerden kaçınma anlamlarına gelir. İnsanların ahlak kurallarına bağlı kalarak namusunu, şerefini ve haysiyetini koruması yanında nefsin aşırı istekleri karşısında ölçülü davranması bu kapsamda değerlendirilir.

Numaralanmış ifadelerde tanımı verilen kavramlar aşağıdakilerden hangisinde doğru sıralanmıştır?

	I	II	III	IV
A)	İffet	Adalet	Hikmet	Şecaat
B)	Hikmet	Şecaat	Adalet	İffet
C)	Adalet	İffet	Şecaat	Hikmet
D)	Hikmet	Adalet	Şecaat	İffet
E)	Şecaat	Hikmet	İffet	Adalet

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 9

4. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

1. ETKİNLİK

- D** Maddi değerler, bir toplumun kültürel, tarihî ve bilimsel ürünlerini; manevi değerler ise geleneklerini, inançlarını duyu, düşünce ve davranışlarını içerir.
- Y** İnsani değerlerin ve toplumda birlik beraberliğin oluşmasında etkisi en az olan unsur dindir.
- D** Değerler ahlaki açıdan iyi ve kötü, sanatsal açıdan güzel ve çirkin, dinî açıdan helal ve haram kavramlarıyla tanımlanır.
- D** İnsanlar, doğup büyüdüğü toplumun dinî, ahlaki ve kültürel değerlerinden etkilenir ve kişilikleri buna göre şekillenir.
- Y** Örf ve âdetler bir toplumun duyu, düşünce ve davranışlarını belirleyen yazılı kural ve uygulamalardır.
- Y** Ad koyma, sünnet, mevlit, cenaze, nişan ve evlilik merasimleri ile bayram, taziye ve hasta ziyaretleri gibi uygulamalar kaynağını yasalardan almaktadır.
- D** İslam dini anne babaya çocuklarına ahlaki değerleri kazandırma sorumluluğu yüklemiştir ve Hz. Peygamber de şöyle buyurmuştur: "Hiçbir baba, evladına güzel terbiyeden daha üstün bir hediye vermemiştir." (Tirmizî, Birr, 33.)
- D** Adalet, iffet, şecaat ve hikmet bütün ahlak anlayışlarında temel erdemler olarak kabul edilmekle birlikte en olgun içeriğine Kur'an ve hadislerle ulaşılmış, Müslüman toplumlarda en önemli değerler hâline gelmiştir.
- Y** İffet öfke kuvvetinin, şecaat ise arzu (şehvet) kuvvetinin dengelenip kontrol edilmesiyse ortaya çıkar.

2. ETKİNLİK

- A** Bir milletin sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel alanlardaki maddi ve manevi öğelerin bütününe **Değer** denir.
- B** İnsanın, iyi veya kötü olarak vasıflandırılan manevi nitelikleri, huyları ve bunların etkisiyle ortaya koyduğu iradeli davranışlarının bütününe **Ahlak** denir.
- C** Akıl sahiplerini kendi istek ve hür iradeleri ile hayırlı olan şeylere sevk eden ilahi emirler bütününe **Din** denir.
- D** **Örf**; bir toplumda uygulanagelen ve nesilden nesile aktarım yoluyla devredilen değer ve davranışlardır. **Âdet** ise bir önceki nesilden görüldüğü şekliyle tekrarlanan toplumsal alışkanlıklardır.
- E** **Adalet**, bir karakter özelliği olarak dengeli olmak ve aşırılıktan uzaklaşıp her şeye hakkını verme erdemini ifade eder.
- F** **Hikmet**, bilgelik, derin anlayış sahibi olma, dinin inceliklerini bilme ve en doğru hükme varabilme erdemini ifade eder.
- G** **İffet**, haramdan uzak durma, kötü söz ve işlerden kaçınma, namusunu, şerefini ve haysiyetini koruma yanında nefsin aşırı istekleri karşısında ölçülü davranma erdemini ifade eder.
- H** **Şecaat**, yiğit olma, insanların haklarını, canlarını, mallarını, namuslarını, vatanlarını ve dinlerini korumak için cesur davranması erdemini ifade eder.

3. ETKİNLİK

5 DİN

6 ŞECAAT

4 HİKMET

2 ADALET

1 İFFET

3 AHLAK

4. ETKİNLİK

					7.		8.		
1.	M	A	D	D	İ		A		
					V		D		10.
					E		A		Ö
2.	G	Ü	V	E	N	İ	L	İ	R
					A		E		F
3.	H	İ	K	M	E	T		9.	
					F			K	
					F	A	Z	İ	L
4.					E			R	
					E				
5.	T	E	R	A	S	E	C		
								M	

Bakalım baş ka
neler varmış?

DÖGM Materyal

DÖĞM MATERYAL

Etkinlik
Kitabı

Soru
Havuzu

Video

Etkileşimli
Kitap

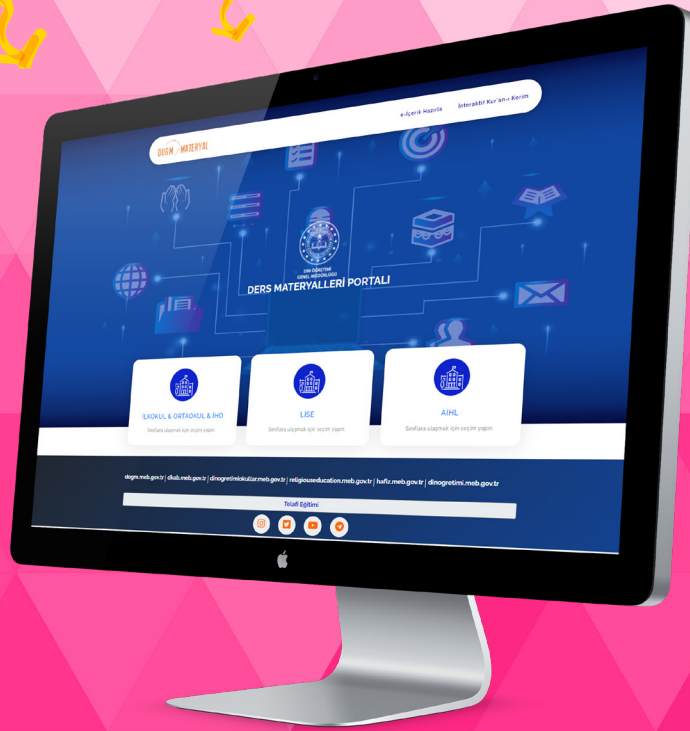
Çalışma
Kitabı

Etkinlik
Uygulamaları

İnfografi

Sesli
Kitap

Ders
Sunusu

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ